

Udskriftsdato: 19. december 2025

KEN nr 9589 af 22/10/2013 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 13-70-00528

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 13-70-00528

Pressenævnets kendelse i sag nr. 13-70-00528

Resumé

jyllandsposten.dk bragte artikler om en kandidat til byrådet, der flere gange var blevet bortvist fra det område på rådhuset, hvor folk kan aflevere deres brevstemme. Samtidig var der blevet fundet fortrykte brevstemmer med kandidatens navn på. Pressenævnet finder, at ordet "fusk" beskriver en bred vifte af uregelmæssigheder og finder, at artiklernes overskrifter har tilstrækkelig dækning i artiklernes indhold.

Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at overskrifter og mellemrubrikker skal i form og indhold have dækning i den pågældende artikel eller udsendelse. Det samme gælder de såkaldte spisesedler. Dette fremgår af punkt A.6.

Sådan som sagen er oplyst for Pressenævnet lægges det til grund, at klager, der er opstillet til kommunalvalget i november 2013 på et partis kandidatliste, flere gange ultimo august 2013 af medarbejdere på rådhuset blev bedt om at forlade brevstemmeområdet på rådhuset i Aarhus på grund af mistanke om, at han ville påvirke vælgere ved deres stemmeafgivelse i strid med reglerne for valgagitation. Herudover lægges det til grund, at der i stemmeafgivningsområdet blev fundet kopier af brevstemmesedler med klagers navn påtrykt. Disse forhold er gengivet i artiklerne.

Ordet "fusk" findes at kunne beskrive en bred vifte af uregelmæssigheder. På den baggrund finder nævnet, at artiklernes overskrifter har tilstrækkelig dækning i artiklernes indhold.

Pressenævnet udtaler derfor ikke kritik.

[Klager] har klaget til Pressenævnet over to artikler bragt på jyllandsposten.dk henholdsvis den 31. august 2013 og den 6. september 2013, idet klager mener, at god presseskik er tilsidesat.

1 Sagsfremstilling

De påklagede artikler

jyllandsposten.dk bragte den 31. august 2013 artiklen "*Mistanke om fusk med brevstemmer*". Af artiklen fremgik følgende:

"En [...] kandidat til byrådet er blevet bortvist og mistænkt for at påvirke vælgerne, når de brevstemmer på rådhuset. Kandidaten afviser udlægningen. Blot få dage efter at aarhusianerne har fået mulighed for at brevstemme, er en byråds kandidat blevet mistænkt for at påvirke vælgere til at stemme på ham og er derfor flere gange blevet bortvist fra rådhuset.

Der er tale om den socialdemokratiske kandidat, [Klager], som gentagne gange er mødt op sammen med en gruppe [...] vælgere.

Desuden er der både i stemmerummet og venteområdet på rådhuset fundet adskillige kopier af brevstemmesedler, hvor hans navn og bogstavbetegnelsen er påtrykt med maskinskrift.

Det fremgår af en orientering, som Lene Hartig Danielsen, chef for Aarhus Kommunes borgerservice og ansvarlig for valgsekretariatet, har sendt til valgbestyrelsen.

»Her mandag den 27.8. kan det igen konstateres, at der fortsat er en usædvanlig stor tilstrømning af [...] vælgere, og [Klager] er i den forbindelse igen blevet bortvist fra rådhuset på grund af klar mistanke om at

ville påvirke vælgerne ved stemmeafgivelsen,« skriver hun i orienteringen, som JP Aarhus er i besiddelse af.

[Klager] siger, at han ikke kender til stemmesedler med sit navn på og understreger, at han blot en enkelt gang har været på rådhuset for selv at brevstemme:

”Jeg må blankt afvise, at jeg er blevet bortvist fra borgerservice på noget tidspunkt. Jeg overholder reglerne til punkt og prikke, og jeg har ikke på noget tidspunkt foretaget valgagitation.”

Lokalformand for S, Morten Pless, blev sidste fredag orienteret om sagen. Han ved ikke, hvor sikker valgsekretariatet er på, at det er [Klager], som er blevet bortvist, men formanden har ringet til kandidaten for at høre hans version og forklare reglerne.

”Jeg sagde, at det selvfølgelig er noget, vi ikke vil acceptere i Socialdemokraterne, og at han skulle lade være med at føre valgkamp i og omkring rådhuset for at undgå al tvivl,” siger Morten Pless.

Ministerium er inddraget

Ud over orienteringen om reglerne mener formanden umiddelbart ikke, at sagen skal have konsekvenser for kandidaten.

Marc Perera Christensen (K), rådmand for Kultur og Borgerservice, bekræfter, at der har været uregelmæssigheder og oplyser, at Indenrigsministeriet er inddraget i sagen:

”Der har været flere episoder med en person, der er blevet bortvist, fordi der er foretaget agitation.”

Jan Ravn Christensen (SF) og Rabih Azad-Ahmad (R), begge medlemmer af valgbestyrelsen, kalder kandidatens påvirkning ”uacceptabel”.

Det blev muligt at brevstemme den 20. august. Onsdag - otte dage senere - var der afgivet 200 brevstemmer, og størstedelen vurderes at være fra [...]”

jyllandsposten.dk bragte den 6. september 2013 artiklen ”Sag om stemmefusk bliver gransket”. Af artiklen fremgik følgende:

”Aarhus’ borgmester Jacob Bundsgaard (S) har bedt om en tilbundsgående redegørelse, efter at S-kandidaten [Klager] blev mistænkt for valgagitation.

Uanset udfaldet er sagen om den påståede bortvisning fra Aarhus Rådhus af S-kandidaten [Klager] problematisk. Det mener flere fremtrædende byrådspolitikere.

For enten har borgerservice på rådhuset angivet en forkert person i den orientering til valgbestyrelsen, som JP Aarhus beskrev i lørdags, og fejlagtigt mistænkt [Klager] for at påvirke vælgere på valgstedet, når de afgav deres brevstemme. Eller også lyver [Klager], når han fastholder, at han aldrig er blevet bortvist af personalet i borgerservice.

Nu går valgbestyrelsens formand og [Klager]s partifælle, borgmester Jacob Bundsgaard, ind i sagen.

”Efter den orientering, valgbestyrelsen modtog, har jeg bedt om en tilbundsgående redegørelse og en vurdering af, om der er foregået noget, som ikke er efter bogen, og som vi skal reagere yderligere på,” siger han og forventer at få redegørelsen i løbet af få dage.

En voldsom mistanke

”Vi kan ikke have, at denne type mistanke hænger i luften - at der er usikkerhed om, hvorvidt der er foregået uregelmæssigheder. Det er en voldsom mistanke at have hængende, og det er vi selvfølgelig nødt til at afklare for alles skyld,” siger Jacob Bundsgaard.

Marc Perera Christensen, der som rådmand for kultur og borgerservice er øverste chef for de medarbejdere, som har udpeget [Klager], vil også gå videre med sagen i jagten på sandheden.

”Jeg ved ikke, om der er videoovervågningsbilleder, men jeg vil nu følge op på sagen, så vi kan få alt det afklaret. Det er jo en alvorlig anklage begge veje. Vi må grave i det, og det vil jeg tage hånd om i næste uge,” siger han.

Orienteringen til valgbestyrelsen blev ledsaget af et billede af en kopi af brevstemmesedler, hvor [Klager]s navn og bogstavbetegnelsen for hans parti var påtrykt med maskinskrift. Disse kopier blev fundet både i stemmerummet og venteområdet på rådhuset.

Stemmesedler beviser intet

Men det beviser ikke, at [Klager] har været på rådhuset, mener advokat og valgbestyrelsesmedlem Rabih Azad-Ahmad (R), som betoner, at man skylder såvel borgerne som [Klager], at sandheden kommer frem.

”Hvis der kun er den dokumentation, mener jeg, at sagen ikke kan bære,” siger han.

Rabih Azad-Ahmad kalder det alvorlige beskyldninger fra borgerservices side.

”Historien burde ikke have været ude. Udgangspunktet må være, at man er sikker på sine anklager, før man kommer ud med dem, så man ikke hænger en bestemt person ud,” understreger han og konstaterer, at borgerservice kunne have sløret den mistænkte navn over for valgbestyrelsen, og da JP Aarhus fik aktindsigt.

Jacob Bundsgaard oplyser, at den bestilte redegørelse vil blive fremsendt til valgbestyrelsen, når den er klar. Først da vil han tage stilling til, hvad der skal ske i sagen fremadrettet.”

Yderligere oplysninger

Den 20. august 2013 blev der åbnet for modtagelse af brevstemmer i Borgerbetjeningen på rådhuset i Aarhus.

Den 27. august 2013 udsendte Borgerservice i Aarhus Kommune en e-mail til valgbestyrelsen til orientering. Af denne e-mail fremgik blandt andet følgende:

”[...]

Onsdag eftermiddag den 21.8 blev det konstateret, at en person i flere omgange ankom til borgerbetjeningen med grupper af personer af formentlig af [...] herkomst. Da det blev konstateret, at den pågældende person tilsyneladende tydeligt vejledte de personer, han havde befordret eller medbragt for at brevstemme, blev han bedt om at forlade brevstemmeområdet i borgerbetjeningen. Der var klar mistanke om, at han forsøgte at påvirke vælgeres stemmeafgivning.

Personen forlod herefter Borgerservice og tog ophold på offentlig vej (Park Allé). I løbet af torsdag og fredag den 22 og 23. august blev det igen konstateret, at tilstrømningen af grupper af vælgere af [...] herkomst fortsatte i ret stort omfang. Fredag blev der fundet adskillige kopier af brevstemmesedler, hvor navnet ”[Klager]” var påtrykt samt bogstavbetegnelsen med maskinskrift (se vedlagte) Disse kopier af kopierede (ikke autoritative) stemmesedler blev fundet både i venteområdet og i stemmerummet og omkring rådhuset. Tilsyneladende var de maskintrykte stemmesedler blevet udleveret til vælgeren af den pågældende person [Klager], der ligeledes fredag dukkede op igen i Borgerbetjeningen og på ny blev bortvist og tog ophold på Park Allé.

Valgsekretariatet retter herefter fredag eftermiddag henvendelse til formanden for Socialdemokratiet i Aarhus Morten Pless og orienterede ham telefonisk om forløbet. Det blev bekræftet, at den pågældende person er opstillet på Socialdemokratiets kandidatliste.

Her mandag den 27.8 kan det igen konstateres, at der fortsat er en usædvanlig stor tilstrømning af [...] vælgere, og [Klager] er i den forbindelse igen blevet bortvist fra rådhuset på grund af klar mistanke om at ville påvirke vælgerne ved stemmeafgivelsen.

Borgerservice vil naturligvis fortsat gribe ind, hvis det konstateres, at reglerne for brevafstemnings afvikling på brevstemmestedet overtrædes.”

Den 11. september 2013 fremkom valgsekretariatet i Aarhus Kommune med en opfølgning på orienteringen af 27. august 2013 og redegjorde i den forbindelse for sagens forløb. Det fremgår ikke umiddelbart, hvem redegørelsen er sendt til. Af redegørelsen fremgår blandt andet, at medarbejdere i

valgsekretariatet efterfølgende har gennemset videooptagelser fra Borgerservice i rådhuset for dagene den 21., 22., 23., 26. og 27. august 2013. Videooptagelserne er fra to kameraer, der er opsat i rådhuset, dels et, der filmer trappen fra døren opad til Borgerservice, dels et, der filmer rådhusets tårnindgang umiddelbart inden for og uden for døren. Der er ingen kameraer, der filmer ved eller omkring stemmeboksen eller venteområdet i tilknytning til stemmeboksen. Der er videooptagelser af klager henholdsvis den 22. og den 23. august. I orienteringen anføres det, at der er videooptagelser med klager den 22. august 2013, hvor han befinder sig i og omkring brevstemmeområdet. Optagelserne viser, at han er til stede flere gange i løbet af dagen over et tidsrum på ca. 4½ time. Samme dag findes og indsamles i og omkring brevstemmeområdet kopier af brevstemmesedler påtrykt klagers navn. Videre anføres det, at der er videooptagelser af klager den 23. august 2013, hvor klager står ved indgangen til brevstemmeområdet. Klager ses uddele materialer og tager kontakt til borgere, inden de går inden for og op ad trappen. Der findes ligeledes kopier af brevstemmesedler med klagers navn i brevstemmeområdet. Herudover er der flere medarbejders beskrivelser af, at de har set klager i brevstemmeområdet, og flere medarbejders oplysninger om, at de har bedt klager om at forlade brevstemmeområdet. Endelig fremgår det af redegørelsen, at en medarbejder den 27. august 2013 oplyser, at der igen er problemer med påvirkning af vælgere, og at valgsekretariatet har besluttet, at evt. uregelmæssigheder skal registreres i en protokol med henblik på umiddelbar dokumentation.

Af lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 127 af 11. februar 2012, fremgår blandt andet følgende:

[...]

Brevstemmematerialet

§ 66. Brevstemmematerialet består af en stemmeseddel til kommunalbestyrelsesvalget med tilhørende konvolut, en stemmeseddel til regionsrådsvalget med tilhørende konvolut samt følgebrev og yderkuvert. Økonomi- og indenrigsministeren bestemmer brevstemmematerialets nærmere indhold og udformning.

[...]

Fremgangsmåden ved brevstemmeafgivning

§ 67. Vælgere, der ønsker at brevstemme, skal vise fornøden legitimation til brevstemmemodtageren. Herefter udleveres brevstemmematerialet, jf. § 66.

Stk. 2. På stemmesedlen anfører vælgeren listebetegnelsen eller bogstavbetegnelsen for en kandidatliste, der er opstillet i den kommune henholdsvis region, hvor vælgeren er optaget på valglisten. Ønsker vælgeren at stemme på en bestemt kandidat, der er opstillet i den pågældende kommune henholdsvis region, anfører vælgeren navnet på kandidaten, eventuelt med tilføjelse af listebetegnelsen eller bogstavbetegnelsen for den kandidatliste, kandidaten er opstillet på.

Stk. 3. Vælgeren udfylder stemmesedlen uden overværelse af andre og lægger den i konvolutten. Derefter udfylder vælgeren følgebrevet og underskriver dette i overværelse af stemmemodtageren, der attesterer stemmeafgivningen. Vælgeren lægger herefter konvolutten med stemmeseddel samt følgebrevet i yderkuverten og lukker yderkuverten i overværelse af stemmemodtageren. Vælgeren udfylder yderkuverten med sit navn, sin fødselsdato og sin bopæl i overværelse af stemmemodtageren.

Stk. 4. Hvis vælgeren ikke er i stand til at udfylde stemmesedlen eller udfylde og underskrive følgebrevet, eller hvis vælgeren i øvrigt ønsker hjælp i forbindelse med brevstemmeafgivningen, skal den eller de stemmemodtagere, brevstemmen afgives til, yde den fornødne hjælp, jf. dog stk. 6. Ud over stemmemodtageren eller, hvis der medvirker flere stemmemodtagere, i stedet for den ene af disse kan vælgeren forlange hjælp til stemmeafgivningen af en person, der er udpeget af vælgeren selv. Er der ydet hjælp, skal dette fremgå af følgebrevet.

Stk. 5. En kandidat, der er opstillet i kommunen eller regionen, må ikke som stemmemodtager yde hjælp til stemmeafgivning.

Stk. 6. Hjælp til udfyldning af stemmesedlen kan kun ydes, såfremt vælgeren umiddelbart over for den, der yder hjælp, utvetydigt kan tilkendegive, på hvilken kandidatliste eller hvilken kandidat vælgeren ønsker at stemme.

Stk. 7. Yderkuverten sendes til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor vælgeren er optaget på valglisten.

Stk. 8. Stemmemodtageren påser, at vælgere, der ønsker at brevstemme, ikke udsættes for valgagitation eller anden form for holdningsmæssig påvirkning i umiddelbar tilknytning til brevstemmeafgivningen.

[...]"

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

Klager har anført, at artiklernes overskrifter savner dækning både i sagens faktiske forhold og i de pågældende artiklers indhold. Overskrifterne insinuerer, at klager har begået valgfusk eller stemmefusk, hvilket ikke er tilfældet.

Hele artiklen bygger på en orientering af 27. august 2013 fra chefen for Borgerservice til valgbestyrelsen i Århus. Af orienteringen fremgår, at der ikke er tale om "fusk med brevstemmer", men derimod alene "mistanke om at han forsøgte at påvirke vælgeres stemmeafgivelse". Der er således ikke dækning for overskriften i artiklen.

Klager har videre anført, at denne ikke, som artiklerne påstår, er blevet bortvist fra Borgerservice på grund af mistanke om fusk med brevstemmer. Klager har henvist til redegørelse af 27. august 2013 fra chefen for Borgerservice i Aarhus. Redegørelsen af 11. september 2013 fra kommunen kan ikke bruges i denne sammenhæng, idet denne først er givet fra kommunen, efter at de to artikler blev bragt.

2.2 jyllands-posten.dks synspunkter

Indklagede har anført, at artiklerne ikke anklager klager for fusk med brevstemmer. Derimod omtaler artiklerne, at klager er blevet bortvist fra Borgerservice på grund af mistanke om fusk med brevstemmer. jyllands-posten.dk videregiver således blot den mistanke som Borgerservice har givet udtryk for.

Videre har jyllands-posten.dk anført, at mediet har forelagt oplysningerne for klager, inden artiklerne blev bragt. Herudover er klagers afvisning af mistanken loyalt videregivet.

jyllands-posten.dk har endeligt anført, at mediet ikke selv har fremsat anklager eller beskyldninger mod klager. Derimod har mediet ud fra almindelig anerkendt journalistisk praksis beskrevet situationen og herunder konfronteret klager med de faktiske omstændigheder og loyalt videregivet klagers svar.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jytte Scharling, Dorthe Carlsen, Ulrik Holmstrup og Marianne Druedahl.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at overskrifter og mellemrubrikker skal i form og indhold have dækning i den pågældende artikel eller udsendelse. Det samme gælder de såkaldte spisesedler. Dette fremgår af punkt A.6.

Sådan som sagen er oplyst for Pressenævnet lægges det til grund, at klager, der er opstillet til kommunalvalget i november 2013 på et partis kandidatliste, flere gange ultimo august 2013 af medarbejdere på rådhuset blev bedt om at forlade brevstemmeområdet på rådhuset i Aarhus på grund af mistanke om, at han ville påvirke vælgere ved deres stemmeafgivelse i strid med reglerne for valgagitation. Herudover lægges det til grund, at der i stemmeafgivningsområdet blev fundet kopier af brevstemmesedler med klagers navn påtrykt. Disse forhold er gengivet i artiklerne.

Ordet ”fusk” findes at kunne beskrive en bred vifte af uregelmæssigheder. På den baggrund finder nævnet, at artiklernes overskrifter har tilstrækkelig dækning i artiklernes indhold.

Pressenævnet udtaler derfor ikke kritik.

Afgjort den 22. oktober 2013